

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра акушерства та хірургії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри акушерства хірургії
(Красвський А.Й.)
“ 02 ” 06 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

**ПП03.07 Превентивна, етіотропна,
патогенетична, симптоматична та замісна
терапія в акушерстві, гінекології**

Спеціальність: 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Освітня програма: 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Факультет: ветеринарної медицини

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з Превентивної, етіотропної, патогенетичної, симптоматичної та замісної терапії в акушерстві, гінекології для студентів за напрямом підготовки: 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Розробник: д.вет.н., професор А.Й.Краєвський.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри акушерства та хірургії.

Протокол від "22" червня 2020 року № 17

Завідувач кафедри _____ (А.Й. Краєвський)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

_____ (Т.І. Фотіна)

Декан факультету

_____ (О.Л. Нечипоренко)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

_____ *Т. Бар* _____ *Т. Баранік*

Зареєстровано в електронній базі: дата: 08.07. 2020 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 1	Галузь знань: 21 Ветеринарна медицина	Нормативна
	Напрямок підготовки: 212 Ветеринарна гігієна, санітарія 1 експертиза	
Модулів – 2	Професійне спрямування	Рік підготовки:
Змістових модулів: 2		2020-2021-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання:		Курс
		3
Загальна кількість годин - 30		Семестр
		5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента - 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції
		-.
		Практичні
		-
		Лабораторні
		8
		Самостійна робота
		22 год.
Індивідуальні завдання		
Вид контролю:		
залік		

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 26,7/ 33,3 (8/22)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих лікарів ветеринарної медицини, клініцистів, які здатні в умовах виробництва вирішувати складні питання пов'язані з організацією відтворення стада сільськогосподарських і домашніх тварин. В навчальному процесі дисципліна займає провідне місце серед інших клінічних дисциплін в підготовці практичного лікаря-клініциста.

Завдання: підготувати лікаря, який здатний вирішувати теоретичні і практичні питання пов'язані з особливостями життєдіяльності жіночих статей при заплідненості, вагітності, пологах і післяпологовому періоді. Гінекологія дає можливість лікарю ветеринарної медицини оволодіти практичними навиками при наданні допомоги самкам сільськогосподарських тварин. Знання і практичні навички одержані студентами за дисциплінами дозволяють випускникам факультету ветеринарної медицини впевнено включатися у виробничий процес після закінчення вузу і вирішувати успішно практичні проблеми клінічної ветеринарії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: завдання та методи акушерства та гінекології. Зв'язок дисципліни з іншими науками. Розміри економічних збитків від неплідності самок та самців сільськогосподарських тварин. Історію розвитку акушерства та її досягнення. Сучасний стан щодо штучного осіменіння в господарствах України. Правила техніки безпеки при роботі з тваринами. Статевий цикл, його стадії і феномени. Класифікація статевих циклів. Оптимальний час осіменіння. Повноцінні і неповноцінні статеві цикли. Роль кори головного мозку, гіпоталамусу, гіпофізу, яєчників, гіпофізарних і гонадальних гормонів у регуляції відтворної функції. Статеві рефлекси і фізіологія осіменіння. Теоретичні передумови трансплантації ембріонів. Методи трансплантації ембріонів. Правила відбору донорів і реципієнтів. Регуляція оогенезу і поліовуляції. Фактори, які впливають на процес запліднення. Приживаємість яйцеклітин. Біологія яйцеклітини і сперміїв. Строки пересування сперміїв і яйцеклітини в органах розмноження і їх виживаність. Суть і етапи процесу запліднення. Значення зовнішніх і внутрішніх факторів у виникненні патології вагітних самок. Основні хвороби вагітних самок. Аборти, їх причини, розповсюдження, клініка, класифікація, збитки і профілактика. Догляд за тваринами у період після абортів. Відновлення відтворної функції самок після абортів. Фізіологічний механізм регуляції і динаміка родового акту. Передвісники родів. Післяродовий період у самок, його перебіг і контроль за ним. Перша допомога, догляд, годівля і утримання новонароджених. Зовнішні і внутрішні фактори які впливають на народження слабкого, з низькою резистентністю молодняку. Вади розвитку і основні хвороби новонароджених. Причини неплідності і яловості. Економічні збитки при неплідності. Діагностика та форми неплідності.

вміти: проводити штучне осіменіння самок різних видів сільськогосподарських тварин різними методами. Визначати оптимальний час для проведення осіменіння самок сільськогосподарських тварин. Володіти методикою трансплантації ембріонів. Надавати допомогу самкам під час родів. Надавати допомогу новонародженим тваринам та організувати їх годівлю та догляд. Володіти навиками боротьби з неплідністю та яловістю самок та самців сільськогосподарських тварин.

3. Програма навчальної дисципліни

Робоча навчальна програма складена на основі типової навчальної програми з хвороб репродуктивних органів, затвердженої методичною радою ФВМ СНАУ Міністерства аграрної політики та продовольства України 17 липня 2013 року протокол № 6.

Змістовий модуль 1. Ветеринарна гінекологія та патологія зовнішніх статевих органів.

Тема 1. Ветеринарна гінекологія.

Визначення дисципліни. Неплідність і яловість, збитки, наслідки. Причини неплідності. Методика гінекологічного дослідження. Розрахунок складових економічного збитку від неплідності самок. Форми неплідності. Аналіз результатів акушерсько-гінекологічної диспансеризації.

Тема 2. Аномалії органів статевої системи самок.

Діагностика, лікування і профілактика при відсутності шийки матки або її каналу, подвійній шийці матки, відсутності матки, однорогій матці, чотирьохрогій матці (свині), відсутності вульви або піхви, перерозвитку сечо-статевого клапана, зарощенні входу у піхву.

Тема 3. Запальні процеси зовнішніх статевих органів самок.

Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як вульвіт, вестибуліт.

Змістовий модуль 2. Патологія внутрішніх статевих органів.

Тема 4. Патологія матки.

Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як хронічний ендометрит, піометра, гіпотонія і атонія матки, субклінічний хронічний ендометрит, периметрит і параметрит, атрофія матки, новоутворення піхви і матки, гідрометра і мікрометра, метрорагії, однорога матка. Засоби для проведення стимуляції відтворної функції самок, їх характеристика та методи застосування.

Тема 5. Патологія яєчників.

Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як оофорит, атрофія (гіпотрофія), гіперплазія, гіпофункція, гіпоплазія, склероз, ПЖТ, новоутворення, кісти яєчників. Відповідальність під час надання акушерсько-гінекологічної допомоги самкам.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього го	у тому числі			
лекції		пра кт	лабор	індив сам. роб	
Модуль 1. Ветеринарна гінекологія та патологія зовнішніх статевих органів.					
Змістовий модуль 1. Ветеринарна гінекологія та патологія зовнішніх статевих органів.					
Тема 1. Ветеринарна гінекологія.	20		2		6
Тема 2. Аномалії органів статевої системи самок.	20		2		6
Разом за змістовим модулем 1	58		8		12
Модуль 2. Патологія внутрішніх статевих органів.					
Змістовий модуль 2. Патологія внутрішніх статевих органів.					

Тема 3. Патологія матки.	14		2	4
Тема 4. Патологія яєчників.	18		2	6
Разом за змістовим модулем 2	32		4	10
Усього годин	30	-	8	22

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Ветеринарна гінекологія.	2
2	Тема 2. Аномалії органів статеві системи самок.	2
3	Тема 3. Патологія матки.	2
4	Тема 4. Патологія яєчників.	2
	Разом	8

7. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Аналіз результатів акушерсько-гінекологічної диспансеризації.	6
2	Тема 2. Засоби для проведення стимуляції відтворної функції самок, їх характеристика та методи застосування.	6
3	Тема 3. Відповідальність під час надання акушерсько-гінекологічної допомоги самкам.	4
4	Контрольні завдання	6
	Разом за семестр	22

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань.

1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда, лекція;

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація;

1.3. *Практичні*: лабораторний метод, практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний*;

2.2. *Методи синтезу*;

2.3. *Індуктивний метод*;

2.4. *Дедуктивний*;

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. *Проблемний*;

3.2. *Частково-пошуковий (евристичний)*;

3.3. *Дослідницький*;

3.4. *Репродуктивний*;

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, мозкова атака, конкурси, використання проблемних ситуацій, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання - використання інтерактивної дошки та електронних таблиць, case-study (метод аналізу конкретних ситуацій), діалогове навчання, співробітництво студентів.

12. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ECTS.
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація).
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
  - рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;
  - активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
  - результати виконання та захисту лабораторних робіт;
  - експрес-контроль під час аудиторних занять;
  - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
  - виконання аналітично-розрахункових завдань;
  - результати тестування;
  - письмові завдання при проведенні контрольних робіт.
4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом самостійної роботи.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							С Р С	Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Змістовий модуль 1 35 балів				Змістовий модуль 2 35 балів						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	15	85 (70+15)	15	100
10	10	10	5	10	10	15				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до лабораторно практичних занять з «Акушерства, гінекології і біотехніки відтворення тварин» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 6.11010101 «Ветеринарна медицина» скорочений термін. – Суми: Сумський національний аграрний університет, 2016. – 114 с.

15. Рекомендована література

Базова

1. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехніка відтворення тварин з основами андрології / [Яблонський В.А. , Хомин С.П. , Калиновський Г.М. та ін.]. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 608 с.
2. Яблонський В.А. Практичне акушерство, гінекологія та біотехніка відтворення тварин з основами андрології / В.А. Яблонський. – К.: Мета, 2002. – 319 с.
3. Яблонський В.А. Біотехнологія відтворення тварин: Навч. посібник для підготовки фахівців в аграрних вищих навчальних закладах III-IV рівня акредитації з напрямку 1305 "Ветеринарна медицина" / В.А. Яблонський. - 2-ге вид. - К. : Арістей, 2006. - 296 с
4. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства: [Навчальний посібник] / Д.С. Гришко.: – Х.: Прапор, 2003. – 400 с.
5. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин / [Харенко М.І., Хомин С.П., Кошовий В.П. та ін.]. – Суми: Козацький вал, 2005. – 554 с.

Допоміжна

1. Застосування тканинних препаратів в акушерстві, гінекології та біотехнології розмноження тварин / [Харенко М.І., Хомин С.П., Власенко О.А. та ін.]. – Суми: Козацький вал, 2005. – 148 с.
2. Довідник по застосуванню фармакологічних засобів в акушерстві, гінекології, андрології та біотехнології відтворення тварин / під ред. Харенка М.І. – Київ: ДІА, 2011. – 255 с.

Інтернет- ресурси

- <http://library.sau.sumy.ua>
<http://veterinary.net.ua/books/veterinarne-akusherstvo-ginekologiya-ta-biotehnologiya-vidtvorennya-tvarin-z-osnovami>
http://www.studmed.ru/yablonskiy-va-praktichne-akusherstvo-gnekologiya-ta-botehnologya-vidtvorennya-tvarin-z-osnovami-andrologyi_ace66ddb090.html